

Ritualul de la început se repetă. Înfrunți dificultățile ieșirii din scena pe care ai împărțit-o, timp de aproape două ore, cu actorii. Îți spui asemenea unuia dintre personajele spectacolului – „ e seară, e târziu“. Dar simți nevoia, puternică precum o durere, de a-ți recapitula ceea ce ai văzut, ceea ce ai trăit. Rezumi temele spectacolului – viața și moartea, fragila frontieră dintre ele, cum e să mori cu gândul la viața care continuă, cum e să mori când știi că în viață nu ai câștigat nimic, cum te-ai înțelea cu Dumnezeu, cum o vei face de acum încolo, ce urmează de fapt. E sigur că după o astfel de experiență ceva s-a rupt în tine în mod brutal. Ești mult mai puțin sigur pe propria persoană decât ai fost la ceasul intrării la spectacol. Ai sentimentul că armonia vieții în care ai crezut poate până atunci s-a preschimbat în teamă. Dar mai speri. Speri că tu, personajul salvat ești sigur *altfel*.

Neîndoielnic, *Banchetul sau Calea spre Momfa* nu e ceea ce se cheamă un spectacol ușor de suportat. Nu e unul de week-end, de sâmbătă seara, căci nu e tocmai tonic să ți se spună și să te simți parte dintr-un discurs spectacular ce te încredințează că nu suntem nimic și că avem obligația de a trăi cu conștiința acestui fapt. Spre a scăpa de adierea morții, criticul se poate refugia în considerații estetice. Se gândește că *Banchetul sau Calea spre Momfa* e un spectacol de sinteză în care regăsești teama din *Intrusa*, recursul la muzica maramureșană din care s-a plămădit, printre altele, frumusețea sfâșietoare a *Electrei*, meditațiile asupra sfârșitului din *Perșii*, din *Medeea*, din *Shoah*, din *Woyzeck* ori din *Oedip Rege*. Socotește ce cuvinte de laudă le-ar putea aduce actorilor Dorin Presecan, Ovidiu Crișan, Mariana Presecan, Irina Wintze, Ionuț Caras, Dan Chiorean, Elena Ivanca, Mihai Coman, Ovidiu Moț ce formează cu adevărat o trupă, deși provin din teatre diferite și joacă *cu stil și implicare*. Criticul e răscolit încă de muzica Ansamblului *Icoane*. Dar simte că, deși *Banchetul sau Calea spre Momfa* e un un remember, sau, cum spuneam, un spectacol de sinteză, parcă relevă un altfel de Mihai Măniuțiu. Un Măniuțiu căruia nu i se mai poate spune cu nici un chip că elaborează spectacole în care emoția e rece, cenzurată, riguroasă, planificată, calculată cu rigla și compasul. E una cât se poate de autentică, de profundă, de omenească. Este emoție în stare pură.

Teatrul Național din Cluj, Teatrul Național „Radu Stanca“ din Sibiu în colaborare cu Muzeul Literaturii Române din București – *Banchetul sau Drumul spre Momfa*, spectacol pe texte de Ioan Es. Pop și Ion Mureșan. Scenariul dramatic și regia: Mihai Măniuțiu. Scenografia: Cristian Rusu. Conducerea muzicală: Ioan Bocșa. Cu: Dorin Presecan, Ovidiu Crișan, Mariana Presecan, Irina Wintze, Ionuț Caras, Dan Chiorean, Elena Ivanca, Mihai Coman, Ovidiu Moț. Data premierei: 29 aprilie 2006.

Gunoieri și infideli

Cu ocazia Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, am aflat despre existența la Brașov a unui teatru independent (alternativ) numit *Joint*. Nu știu cui îi aparține, în pofida faptului că pe mesele din clubul în care s-a jucat

spectacolul cu piesa **Gunoierul** de Mimi Cornel Brănescu se afla un text explicativ cu valoare de manifest ce detaliază rațiunile nașterii și rosturile respectivei instituții, numai că, în bună tradiție românească, pronunțământul în cauză, convingător în sine și scris la persoana I, era dat anonim. Explicând feluritele semnificații pe care le are în limba engleză cuvântul *Joint*, autorul nesemnând demonstra, în esență, că teatrul omonim ambiționează să se afle în perpetuă comunicare cu spectatorii pe care, firește, și-i dorește numeroși și determinați ca la sfârșitul fiecărei reprezentații să aplaude „pe bune”. Judecând după reacția celor din Sibiu, dar și după a mea, care, deși critic, tot spectator se cheamă că sunt, se poate spune că autorul manifestului se poate declara mulțumit. *Gunoierul* e un spectacol bun (nu și excepțional), suportă oarecari amendamente, iar publicul răsplătește strădaniile producătorilor lui cu consistente hohote de râs care, vă garantez, sunt de altă factură decât cele stârnite de serialul *La bloc*, asta deși acțiunea se petrece tot în vecinătatea unei asemenea construcții. Nu încapе îndoială că un rol important într-o atare reușită îl deține textul bine scris al lui Mimi Cornel Brănescu, text mustind de savuroase răsturnări de situație. *Gunoierul* (expresiv jucat de Andrei Ralea) pare a fi un demn urmaș al lui Alfred Doolittle. Își caută mereu tovarăși de vorbă și e oricând gata să filosofeze. De fapt, își vânează viitoarele victime, recrutate dintre „vecinii săi de gunoi”. Victime cu un aer de savant, dar și de detectiv particular, le spune cu cine îi înșală nevestele. Un astfel de om e personajul, interpretat cam șters – fără valențele de mimică cerute de rol – de Relu Sirițeanu. Nevasta îl traduce vârtos, omul devine mai gelos decât Othello, crede că cel ce se bucură de farmecele soției ar fi un anume Chirovici, fapt suspect de vehement negat de *Gunoier*. Dar, împreună cu acesta, pune la punct un plan de răzbunare. Totul până în momentul în care apare soția *gunoierului*, un fel de Miță Baston reciclată, femeie aprigă și răzbunătoare (Mirela Niță-Lupu). Ea își pedepsește nu doar soțul, ci și pe bietul posibil încornorat, punându-i să cânte și să danseze pe melodia celebrei romanțe *A venit aseară mama*. Iar când micul și ridicolul spectacol al celor doi s-a isprăvit, când te aștepți mai puțin, apare și enigmaticul Chirovici, Rică-fante de cartier, cu care apriga nevestă nu se sfiește deloc să petreacă câteva ceasuri plăcute.

Lui Daniel Popa, cel care semnează regia spectacolului, i-a revenit misiunea de a pune în ecuație termenii nostimei povestiri și să găsească soluțiile apte a satisface nevoia de râs a spectatorilor. Ceea ce s-a și întâmplat.

Aflu că la Brașov, Teatrul *Joint* ar juca luna, atunci când nu sunt programate spectacolele Teatrului „Sică Alexandrescu”. *Gunoierul* e însă un bun spectacol de week-end. Și, lucru important, deși face vorbire despre reale ori inventate infidelități conjugale, spectacolul e construit cu simț al măsurii și fără trivialități. Semn că se poate râde și fără a se face recurs la fiziologie și escatologie. De văzut și de luat aminte.

Teatrul *Joint* din Brașov – *Gunoierul* de Mimi Cornel Brănescu. Regia: Daniel Popa. Cu: Andrei Ralea, Relu Sirițeanu, Mirela Niță-Lupu, Gabriel Costea. Data reprezentației: 3 iunie 2006.